

УДК 338.33

А. Ф. Руднева, студент
Л. В. Беззубко, д. держ. упр., професор

Донбаська національна академія будівництва і
архітектури, м. Краматорськ, Україна
nik@donnaba.edu.ua

ПОЛІТИКА ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ГАЗОПОСТАЧАННЯ ТА ГАЗИФІКАЦІЇ

Досліджено фінансовий стан підприємства, розглянуто напрями диверсифікацій для підприємств газопостачання та газифікації.

Ключові слова: фінансовий аналіз, фінансовий стан, підприємство газопостачання, диверсифікація.

A. F. Rudneva, student
L. V. Bezzubko, Doctor of Sciences in Public
Administration, Professor

Donbas National Academy of Civil Engineering and
Architecture, Kramatorsk, Ukraine
nik@donnaba.edu.ua

DIVERSIFICATION POLICY FOR GAS SUPPLY AND GASIFICATION ENTERPRISES

The financial condition of the enterprise was studied, the directions of diversification for gas supply and gasification enterprises were considered.

Keywords: financial analysis, financial condition, gas supply enterprises, diversification.

Актуальність дослідження. Забезпечення сталого розвитку національної економіки за умов утвердження ринкових відносин безпосередньо пов'язане з ефективністю фінансово-господарської діяльності вітчизняних підприємств. Сучасні українські підприємства функціонують в умовах невизначеності та обмеженості фінансових ресурсів. У той же час, у ринкових умовах належне фінансове забезпечення підприємств є необхідним для ефективного господарювання і залежить, насамперед, від результативної системи управління ним.

Внаслідок недостатнього досвіду роботи у ринкових умовах сьогодні постають складні завдання раціоналізації управління діяльністю підприємств житлово-комунального господарства. Особливо це стосується вирішення проблем подолання збитковості підприємств газопостачання, підвищення ефективності системи фінансового забезпечення їхнього функціонування і розвитку. Проблеми діяльності підприємств газопостачання та газифікації України досліджували О. Гарматюк [1;2], О. Десятрьова [3] та інші. В сучасних умовах пріоритетним напрямком наукових досліджень є пошук стратегій прискореного розвитку підприємств газопостачання та оптимізації джерел фінансового забезпечення їхньої діяльності.

Метою дослідження є аналіз фінансового стану підприємства газопостачання та газифікації та розробка пропозицій зі здійснення стратегії диверсифікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Газове господарство є однією із найважливіших галузей господарського комплексу міста, що забезпечує його життєдіяльність. У газовому господарстві найголовнішими проблемами є незадовільний фінансовий стан підприємств галузі, обумовлений недосконалістю тарифної політики і заборгованістю споживачів усіх рівнів за надані комунальні послуги. Невирішеними

залишаються питання фінансування розвитку, модернізації діючих потужностей газопостачання та газифікації, інженерних споруд, елементів благоустрою території.

Здійснення аналізу фінансових показників підприємства здійснювалося на прикладі Дружківського відділення Краматорського УГГ Донецької області. У результаті проведеного аналізу було визначено погіршення загального фінансового результату у 2017 році за рахунок збільшення собівартості продукції, збільшення адміністративних витрат, інших операційних витрат.

Проаналізувавши чистий прибуток (збиток) видно, що у 2017 році цей показник збільшився майже у 3 рази, у 2018 році – спостерігається повільна динаміка до зменшення - 3,8 %. Зменшення обсягів реалізації газу призвело до зменшення доходів від основних видів діяльності в 2017 р майже вдвічі. У 2018 році доходи збільшилися майже на 14% через збільшення тарифу транспортування наприкінці року. У зв'язку зі збільшенням витрат збільшилися збитки за основними видами діяльності, існуючий тариф транспортування не покриває витрат на обслуговування і ремонт газових мереж та обладнання.

Собівартість підприємства за 2016-2018 рр. має хвилеподібну динаміку. У 2017 році це показник зменшився на 6,9 % порівняно з попереднім роком, а у 2018 – збільшився на 4,8 %. Така динаміка спостерігається за рахунок зменшення або збільшення витрат по наданню послуг (рис.1).

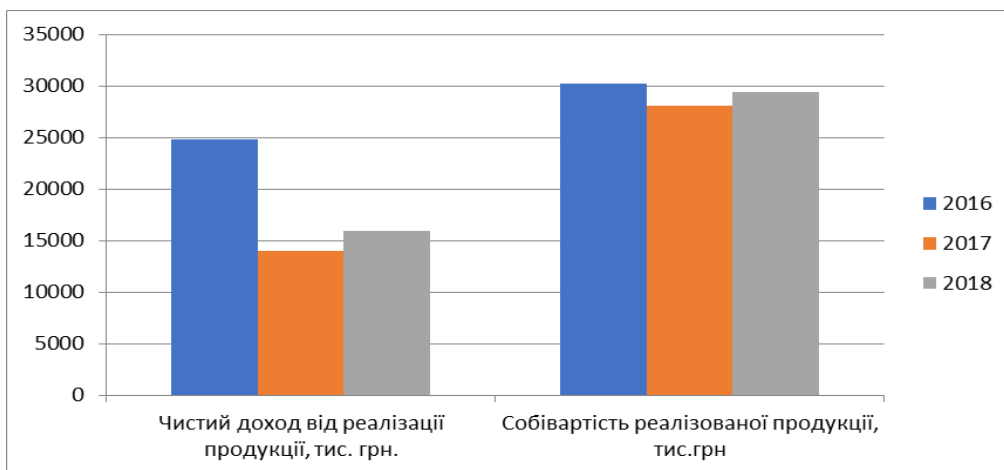

Рисунок 1 – Динаміка фінансових показників підприємства за 2016-2018 роки

Рентабельність підприємства буде мати такий графічний вид (рис. 1.5).

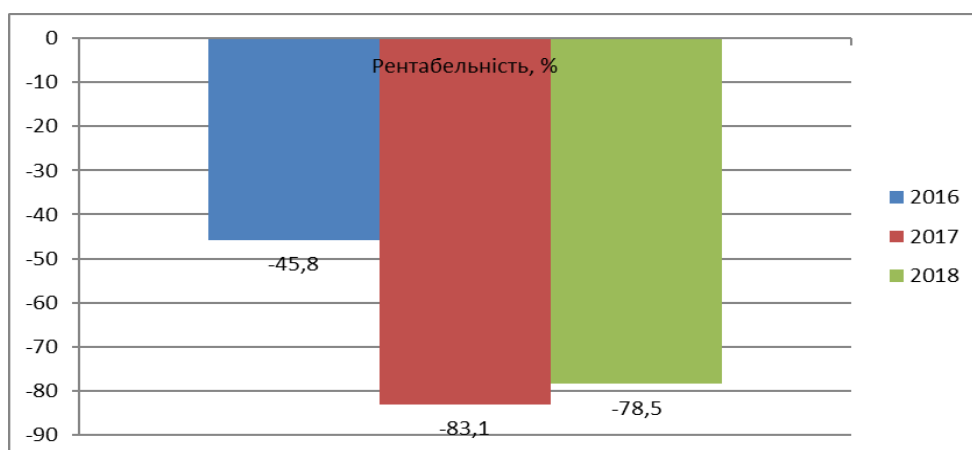

Рисунок 2 – Показники рентабельності підприємства

З рисунку 2 можливо розрахувати, що рентабельність підприємства у 2017 році зменшилась майже у 2 рази, у 2018 році має тенденцію до збільшення на 5,5 %, хоча загальний показник так і залишається негативним. Це пояснюється тим, що зростання виручених коштів нижче від зростання витрачених коштів за надані послуги.

Для часткового виправлення ситуації потрібно вжити такі заходи, які будуть спрямовані на оптимізацію використаного робочого часу. Наприклад, підтримання оптимального числа робочого персоналу; зниження витрат на підрозділи, які є супутніми і не беруть прямої участі у виробництві; постійна робота над підвищенням рівня кваліфікації працівників, за допомогою чого, будуть підвищуватись показники продуктивності праці; підвищення зацікавленості робітників та мотивації в кращих показниках продуктивності за допомогою використання прогресивних систем оплати праці; автоматизація процесів виробництва, яка буде знижувати витрати на фонд оплати праці. Скорочення витрат на експлуатацію, реконструкція, оновлення технічної бази підприємства, вдосконалення процесу управління на всіх ланках господарської діяльності теж мають істотне значення для підвищення показників рентабельності господарської діяльності [4].

Слід відмітити, що підприємства газопостачання окрім основної діяльності, отримують доходи і від іншої діяльності:

- земляні роботи;
- установка нових лічильників;
- проектні роботи;
- технічне обслуговування;
- видача технічних умов та погодження проектної документації;
- роботи зі службою експлуатації внутрішньобудинкового обладнання (планово-технічне обслуговування газового обладнання, ремонт газового обладнання, виконання будівельно-монтажних робіт);
- перевірку якості захисного покриття трубопроводів при новому будівництві;
- монтажні роботи на внутрішніх газопроводах при новому будівництві.

На рис.3 зображена сегментація доходів підприємства від іншої діяльності в розрізі статей доходу.

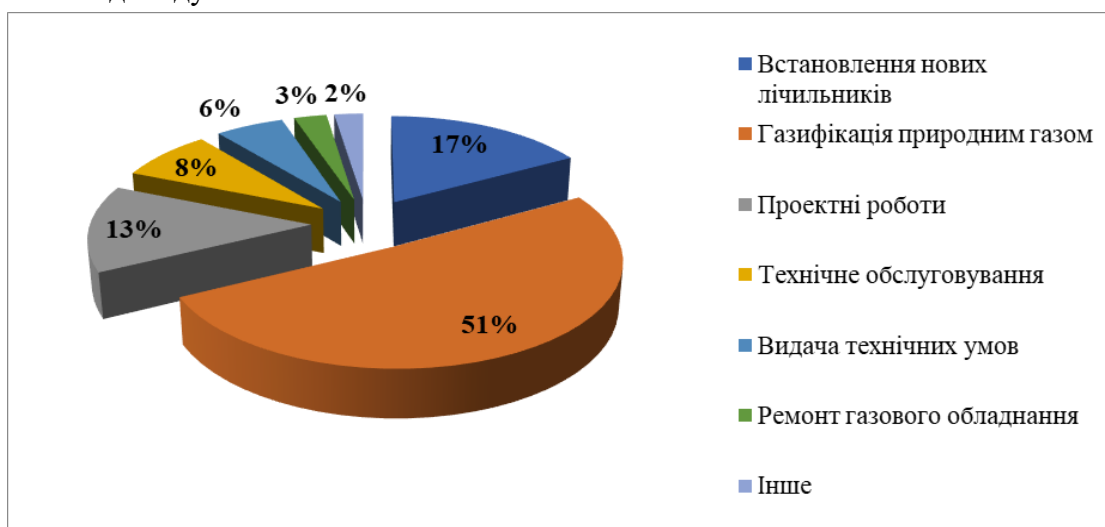

Рисунок 3 - Сегментація доходів від іншої діяльності на підприємствах газифікації та газопостачання

Тож, домінуючою статтею доходів від іншої діяльності є пуск газу при новому будівництві, встановлення нових лічильників та розробка проектної документації.

Висновки та рекомендації. Кожний суб'єкт господарювання є предметом уваги багатьох учасників ринкових відносин, зацікавлених в результатах його діяльності. На основі існуючої бухгалтерської інформації оцінюється фінансовий стан підприємства. Фінансовий стан підприємства необхідно систематично і всебічно оцінювати з використанням різних методів аналізу. Для підприємства важливо не тільки визначення фінансового стану, а проведення роботи, яка спрямована на постійне його покращення.

Проаналізувавши діяльність Дружківського відділення Краматорського УГГ, можливо зробити наступні висновки:

1. Аналіз доходів підприємства показав, що одним з найприбутковіших видів господарювання є інша діяльність. Цей напрям діяльності має бути спрямований на розширення надання послуг підприємствам, тобто в системі формування і реалізації фінансової стратегії важливу роль повинна відігравати саме стратегія диверсифікації. Важливе місце повинні займати освоєння нових видів послуг, розповсюдження господарської діяльності на нові та непов'язані з основними видами діяльності ланки.

2. Сегментація доходу визначила, що домінуючою статтею доходів є пуск газу при новому будівництві, встановлення нових лічильників та розробка проектної документації. Це потребує подальшого розвитку діяльності підприємства у даному напрямку, залучати більшої кількості споживачів даних послуг.

3. Зниження собівартості реалізованих продукції потрібно здійснювати за рахунок автоматизації діяльності та впровадження нових технологій, раціонального використання як матеріальних, так і трудових ресурсів.

4. Збільшення грошових коштів може відбуватися за рахунок залучених коштів, здачі в оренду виробничих або невиробничих фондів.

Література

1. Гарматюк О. Основні чинники виникнення кризових ситуацій на підприємствах газопостачання та газифікації України. *Галицький економічний вісник*. 2012. №3(36). С.23-29
2. Гарматюк О. Аналіз зовнішніх та внутрішніх чинників кризового стану підприємств з газопостачання та газифікації західного регіону України. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. Вип. 1 (6). С. 31-35. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12goozru.pdf>.
3. Дегтярьова О.О. Мультифункціональне застосування збалансованих систем показників на підприємствах з газопостачання та газифікації України. *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Матеріали третьої міжнар. наук.-практ. конф.*, 18-19 вересня 2014 р. Одеса, Атлант, 2014. 159 с.
4. Науково-виробничий журнал «Нафтова галузь України», № 3,4 2016 рік. URL: http://www.naftogaz.com/naftogaz_galuz
5. Офіційний сайт НАК «Нафтогаз України». URL: <http://www.naftogaz.com>
6. Офіційний сайт ПАТ «Донецькоблгаз». URL: <http://oblgaz.donetsk.ua>